

Az „Ártér Nagy Öregje”

Azért választottuk a zagyvapart árteréből ezt az öreg fekete nyárt, mert szerettünk volna olyan fát megfigyelni, mely természetes környezetben növekedett, lehetőleg emberi zavarás nélkül. Ez az egyetlen élettér a környékünkön, amely közel szabályozatlan állapotban engedni láttatni a természet csodáit, a benne élő növényeket és állatokat. A Zagyva medre itt szinte egyedülálló módon szabályozatlanul kanyarog az gátak nélküli ártéri erdőben, szeszélyesen alakítva környezetét. A vízpart fái állandó bizonytalanságban dacolnak sorsukkal, csendesen várva, hogy a folyó kanyargása során mikor kezdi alámosni gyökérzetüket, megpecsételve sorsukat. A medervonal változása okán rengeteg a bedőlt fa, utat nyitva a lebontó szervezeteknek. Az ártér jellegzetes erdőtársulása puhafás, jellemzően különféle nyárfás (fehér, fekete, jegenye), juharfás, foltokban tölgyfás terület.

A „Nagy Öreg” az állatkert mögötti ösvény elején található, közvetlenül a víz partján, de olyan szerencsés helyen, hogy ezidáig a víz nem fordult a gyökerei alá, viszonylagos békében juthatott élete alkonyára. Korát becslésünk alapján 80-90 évre tesszük. Az elmúlt évek sétéi alapján megfigyelhettük, hogy a fa túljutott élete delén, az alsóbb ágak elkezdtek letöredezni utat nyitva a korhadás enyészetének. Látva az erdő egyéb halódó öreg nyárfáit, néhány hosszú év múlva a „Nagy Öreg” is talán megadja magát a természet örök körforgásában feloldódva. A fa koronája még hatalmas, a kéreg barázdái mélyek, bőséges életteret adva az erdő életközösségének.

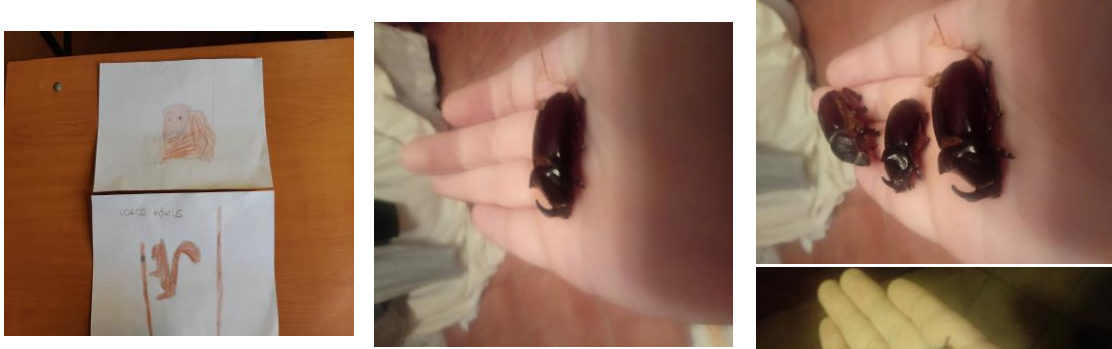
Vizsgálódásaink során az élővilág számtalan formáját, nyomait láthattuk meg, tapasztalatokkal, sok-sok élménnyel gazdagodtunk, s közben az osztályközösség is csodálatosan formálódott reflektálva a természet harmóniájára. Az alábbiakban, szeretnénk felvillantani a megfigyeléseket, tapasztalatainkat hangsúlyozva, hogy a puszta adatok halmazánál jóval többet kaptunk.

Megfigyeléseink:

1. A lombkorona hatalmas kiterjedésű, jellemzően nem túl sűrű. A madarak láthatóan nem szívesen használják fészkelésre.
 - 1.1 Mindössze balkáni gerle és örvös galamb fészkelését tudtuk megfigyelni az év során. Az örvös galambok már elköltöztek Afrika felé, a gerlek pedig inkább a tarlón figyelhetők meg így ősz végén. Vörösbecyeket szintén sikerült megfigyelni keresgélés közben.
 - 1.2 Ősz végén csapatokba álló kékcinegék láthatóak, melyek nagy buzgalommal keresgélnek az ágakon.
 - 1.3 Különleges öröm főleg télen néhány ökörszemet megfigyelni a faágakon.
 - 1.4 Láttunk egy karvalyt elhibázott vadászat közben, egyéb nyomát nem találtuk, pedig kerestük vadászatainak maradványait
 - 1.5 Télen immár évtizedek óta jelentős varjúállomány használja a magasabb ágakat alvásra, előőrseik már megérkeztek idén is. Érdekes módon az elmúlt teleken a varjak szívesebben éjszakáznak a város szélén lévő fákon.

- 1.6 A mókusok inkább átvonulnak csak a fán, jobban kedvelik a közeli lakott terület gyümölcsöseit, egyszer tudtuk csak észlelni.
- 1.7 Főleg hernyókat, hangyafajtákat találhatunk a lombkoronában. Tavasszal megfigyeltük a méhek virágporgyűjtését, a nyár folyamán pedig mézharmatkeresgélés okán látogatták a fát. Sajnos ez arra utalt, hogy nálunk is megjelent az amerikai lepkekabóca erősödő állománya. Sikerült befognunk egy nyárfaszendert is, nagy örömünkre.
2. A törzs mélyen barázdált, a harkályok által nem lyuggatott, mely a jó egészségi állapotra utal.
 - 2.1 Az erdei és vöröshangyákon kívül néhány bábinget találtunk, mely tulajdonosát nem sikerült meghatározni.
 - 2.2 Találtunk még orrszarvúbogarakat, szarvasbogarat is eltérő időpontokban a fatörzsön mászva, bizonyára társkeresési céllal.
 - 2.3 Megtalálható még vörös zuzmófolt az árnyékosabb oldalon, a talajszinten pedig mohafoltok.
3. A gyökérzet környezetében, a talaj vizsgálata során humuszban gazdag réteget láthattunk. Sok letört öreg ág jelzi a fa hanyatlásának kezdetét. De az elhalt ágak gazdag talajt, élőhelyet biztosítanak a lebontószervezeteknek.
 - 3.1 A taplógombák megjelentek az ágakon, s egy kalapos gombát is észleltünk.
 - 3.2 A halott ágak kérge alatt betűző szű nyomai látszanak, valamint harkályvésés.
 - 3.3 Ászkarákok élvezik a nedves lebomló környezetet, táplálékot és nedvességet találva.
 - 3.4 Siker
 - 3.5 Főleg tavasszal bodobácsok népes csapata napozik a fa tövében, s néha egy-egy vizisikló látható. Tavasszal még kicsit lassabbak, megfigyelhetőbbek.
 - 3.5. Egy zöld gyíkot sikerült befognunk és a kullancsok eltávolítása után elengednünk.
4. Nagy öröm volt látni, s feltétlen szeretnénk megemlíteni, hogy a fa közvetlen környezetében ritka egyéb csodákat láthattunk.
 - 4.1. Egy téli alkalommal néhány pillanatra szemezhettünk egy meglepődött vidrával a fa melletti vízben. Rövid, ámbar feledhetetlen pillanat volt.
 - 4.2. A vízben való vizsgálataink során sikerült egy ritka, védett felpillantó küllőt megfigyelni, még sohasem láttunk élőben.
 - 4.3. S egyik tanuló igaz sajnós elgázolva látott egy dámszarvasbikát idén tavasszal az erdő melletti közúton iskolába jövet, s bár ez nem közvetlenül a fa mellett megfigyelt élőlény, de rendkívül meglepett bennünket az erdőben való előfordulása. Nyomát sem láttuk eddig soha, bár őzeket gyakran sikerül megriasztani sétáink során. Megkérdeztünk egy vadászt, aki azt mondta, hogy errefelé is él állandó állománya.

Melléklet(képek, rajzok):

Munkaügyi felvétel	
Név:	...
Születési idő:	...
Élőhely:	...
Iskola:	...
Érkezési idő:	...
Előzetes felkészítés:	...
Értékelés:	...
Értékelő:	...
Értékelés dátuma:	...
Értékelés helye:	...

Munkaügyi felvétel	
Név:	...
Születési idő:	...
Élőhely:	...
Iskola:	...
Érkezési idő:	...
Előzetes felkészítés:	...
Értékelés:	...
Értékelő:	...
Értékelés dátuma:	...
Értékelés helye:	...